

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2014CC531 a en b

Zaaknummer Klachtencommissie 2014T1139 (1) en 2012T1139 (2)

datum uitspraak 26/11/2014

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,

te voldoen door:

de Congregatie der Missie (Lazaristen),
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: Lazaristen,

en

het Aartsbisdom Utrecht
gevestigd te Utrecht,
hierna te noemen: Aartsbisdom,
tezamen met de Lazaristen ook te noemen: verweerders.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door in totaal vier personen verbonden aan twee R.-K. instellingen in Nederland is ontvangen op 23 juli 2014, tezamen met de navolgende bewijsstukken in de zin van artikel 7 van de Compensatieregeling, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard;

- a. brief d.d. 14 juli 2014 van de Lazaristen, waarin de Lazaristen het seksueel misbruik erkennen dat is gepleegd door wijlen [volledige naam] (hierna: [aangeklaagde 1]) zoals is verwoord in het klaagschrift en in het proces-verbaal van de zitting van de Klachtencommissie d.d. 26 juni 2014, en

- b. het advies van de Klachtencommissie d.d. 25 juli 2014 met zaaknummer 2014W1139 (1) waarin het seksueel misbruik gepleegd door wijlen [volledige naam] (hierna: [aangeklaagde 2]) gegrond is verklaard, alsmede de brief van 4 augustus 2014 waarin de Lazaristen te kennen geven deze grondverklaring over te nemen, en
- c. het advies van de Klachtencommissie d.d. 25 juli 2014 met zaaknummer 2012T1139 (2), waarin het seksueel misbruik gepleegd door wijlen [volledige naam] (hierna: [aangeklaagde 3]) en door wijlen [volledige naam] (hierna: [aangeklaagde 4]), beiden verbonden aan het Aartsbisdom gegrond is verklaard, alsmede de brief van 6 augustus 2014 waarin het Aartsbisdom te kennen heeft gegeven deze grondverklaring over te nemen.

1.2 De door de Lazaristen en het Aartsbisdom ingevulde antwoordformulieren zijn door de griffie ontvangen.

1.3 Bij brief van 13 oktober 2014 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie aan verzoeker en verweerders te kennen gegeven dat de aanvraag van verzoeker definitief is ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik'. Gelet op de telefonische contacten van verzoeker d.d. 29 augustus (met het Meldpunt) en 13 oktober 2014 (met de secretaris van de Compensatiecommissie) waarin verzoeker beide keren expliciet heeft verklaard niet in de gelegenheid gesteld te willen worden om eventuele vermogensschade te onderbouwen, heeft de Compensatiecommissie in voornoemde brief van 13 oktober 2014 aangekondigd dat zij direct tot een uitspraak zal komen en geen uitvoering zal geven aan het gestelde in artikel 19 van de Compensatieregeling.

1.4 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerders hebben zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Verzoeker en verweerders hebben afschriften gekregen van al de genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt, voor zover op hen van toepassing.

2. De vaststaande feiten

2.1 Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze zijn komen vast te staan door overlegging van de bewijsstukken zoals onder 1 a,b,en c, vermeld. Kort weergegeven en nader beschreven in deze bewijsstukken gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

2.2 Seksueel Misbruik algemeen

Verzoeker is in de periode van [jaartal] tot en met [jaartal] leerling geweest op het [Klein Seminarie] te [plaats] onder leiding van de Lazaristen. Na sluiting van het Klein Seminarie in [plaats] ging verzoeker naar het Klein Seminarie in [plaats]. Een aantal priesterdocenten gingen mee.

a. Misbruik door [aangeklaagde 2] (Lazaristen)

[aangeklaagde 2] was eerst [functie] en later [functie] van de middenklassen op het Klein Seminarie te [plaats]. Na sluiting van dit Klein Seminarie was [aangeklaagde 2] een van de priesterdocenten die mee gingen naar het Klein Seminarie in [plaats]. [aangeklaagde 2] heeft

verzoeker gedurende twee periodes seksueel misbruikt. Het seksueel misbruik bestond in [periode] uit aanrakingen, strelingen, en zoenen (geen tongzoenen).

In de [periode] ging [aangeklaagde 2] verder en is verzoeker ook verscheidene malen door [aangeklaagde 2] getongzoend. Daarnaast moest verzoeker ook strelingen en aanrakingen van zijn geslachtsdelen ondergaan onder zijn kleding. Ook was er sprake van het over en weer aftrekken (bevredigen met de hand). Verzoeker was bij aanvang van dit seksueel misbruik dertien jaar oud. Verzoeker heeft altijd gezwegen over het seksueel misbruik dat hem in zijn jeugd is aangedaan; pas recent heeft hij mensen daarover in vertrouwen durven/kunnen nemen.

b. Misbruik door [aangeklaagde 1] (Lazaristen)

Verzoeker is in [plaats] in contact gekomen met [aangeklaagde 1]. Er is tussen verzoeker en [aangeklaagde 1] een soort van vriendschap/vertrouwensband ontstaan. [aangeklaagde 1] heeft het ouderlijk huis van verzoeker regelmatig bezocht en verzoeker ging tijdens vakanties op bezoek bij [aangeklaagde 1] in [plaats]. Er was sprake van stompjes uitdelen en soms een knuffel, maar de aanrakingen en knuffels werden frequenter. [aangeklaagde 1] heeft verzoeker eerst tot vriend gemaakt en daarna heeft hij verzoeker seksueel misbruikt: er is een spel met verzoeker gespeeld.

[aangeklaagde 1] heeft verzoeker zowel in zijn huis in [plaats] als in het ouderlijk huis van verzoeker seksueel misbruikt in de jaren [jaartallen]. Hij heeft het seksueel misbruik met kleine stapjes opgebouwd. Er was sprake van zoenen door [aangeklaagde 1] van verzoeker en vervolgens van gedwongen aftrekken over en weer: vele malen diende hij [aangeklaagde 1] af te trekken of trok [aangeklaagde 1] verzoeker af. Ook heeft [aangeklaagde 1] verzoeker twee maal anaal gepenetreerd. Verzoeker diende deze handelingen tegen zijn wil te ondergaan. Hij kon de handelingen niet duiden want hij was totaal onwetend op seksueel gebied. In [jaartal] (een jaar voor zijn eindexamen) was verzoeker letterlijk ziek van het misbruik en heeft hij niets meer van zich laten horen, waardoor het seksueel misbruik is gestopt.

c. Misbruik door [aangeklaagde 3] (Aartsbisdom)

In [jaartal] of [jaartal] heeft verzoeker een aantal weken op de ziekenafdeling van het Klein Seminarie in [plaats] gelegen. [aangeklaagde 3] was aldaar ziekenbroeder en heeft verzoeker gedurende die weken meerdere keren 's nachts seksueel misbruikt. [aangeklaagde 3] kwam 's nachts langs aan het bed zogenaamd op koorts op te nemen, maar in plaats daarvan ging [aangeklaagde 3] met zijn hand in de pyjama en onderbroek van verzoeker en pakte hij de intieme delen van verzoeker vast. Telkens wanneer dit had plaatsgevonden, heeft verzoeker de hele nacht gehuild, ook toen de nonnen hem vervolgens kwamen verzorgen.

d. Misbruik door [aangeklaagde 4] (Aartsbisdom)

[aangeklaagde 4] heeft verzoeker seksueel misbruikt vanaf [jaartal]. [aangeklaagde 4] was prefect/mentor op het Klein Seminarie in [plaats]. Op een gegeven moment werd verzoeker ontboden om bij [aangeklaagde 4] op zijn kamer te komen: [aangeklaagde 4] zat met een geopende gulp en verzoeker diende bij [aangeklaagde 4] op schoot te komen zitten. [aangeklaagde 4] heeft toen ook de gulp van de broek van verzoeker open gemaakt en verzoeker onder zijn kleding betast. Het is meerdere keren voorgekomen dat [aangeklaagde 4] verzoeker tot een orgasme heeft gebracht.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van twee schriftelijke adviezen van de Klachtencommissie, zoals onder 1.1 onder b en c vermeld, welke zijn voorzien van de schriftelijke beslissingen van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagden, te weten tot overname van het advies.

Een erkenning van seksueel misbruik, zoals verwoord in de brief van de Lazaristen d.d. 14 juli 2014 (zie 1.1 onder a) wordt door de Compensatiecommissie op één lijn gesteld met een erkenning van een dader zelf, zoals in artikel 7 sub e van de Compensatieregeling is vermeld.

3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag sprake is van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten vier daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het uit te betalen bedrag.

3.3 meerdere daders en verschillende R.K.-instellingen

Het feit dat sprake is van meerdere daders verbonden aan verschillende R.K.-instellingen (te weten de Lazaristen en het Aartsbisdom), doet aan bovenstaande niet af. Ook in die gevallen is de Compensatiecommissie van oordeel dat de totaal te verkrijgen compensatie niet hoger kan zijn dan het maximale bedrag binnen de -gezien de aard van het misbruik- van toepassing zijnde categorie. Een andere regeling van deze materie zou hebben geleid tot een niet goed uit te leggen ongelijkheid in behandeling van enerzijds een slachtoffer van meer daders verbonden aan dezelfde R.K.-instelling enerzijds en anderzijds een slachtoffer van meer daders verbonden aan verschillende R.K.-instelling anderzijds.

3.4 categorie-indeling misbruik [aangeklaagde 2], [aangeklaagde 3] en [aangeklaagde 4]

Gelet op het jegens verzoeker afzonderlijk door [aangeklaagde 2], [aangeklaagde 3] en [aangeklaagde 4] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2.2. sub a, c, en d en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat het seksueel misbruik dat ieder van deze personen jegens verzoeker heeft verricht afzonderlijk beschouwd (het misbruik per dader jegens verzoeker verricht) ingedeeld dient te worden in categorie 3, zoals geformuleerd in artikel 5 sub 3 van de Compensatieregeling.

3.5 categorie-indeling misbruik [aangeklaagde 1]

Gelet op het jegens verzoeker door [aangeklaagde 1] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2.2 sub b en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat het seksueel misbruik dat [aangeklaagde 1] jegens verzoeker heeft verricht op zich zelf beschouwd ingedeeld dient te worden in categorie 4, zoals geformuleerd in artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling, aangezien sprake is geweest van anale penetratie.

3.6 categorie-indeling van ál het seksueel misbruik gezamenlijk beschouwd

Wanneer al het voornoemde seksueel misbruik, dat door vier personen jegens verzoeker is gepleegd, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, gezamenlijk wordt beschouwd, is de Compensatiecommissie van oordeel dat de onderhavige aanvraag ingedeeld moet worden als ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’, als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling.

De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van dertien jaar.
- Het misbruik heeft jarenlang, te weten in totaal van [jaartal] tot aan [jaartal] voortgeduurd.
- Het misbruik bestond uit zoenen, betasting van intieme delen, gedwongen seksuele handelingen over en weer zoals aftrekken en ook het twee keer anale penetratie bij verzoeker.
- Het misbruik heeft al met al regelmatig, dan wel meerdere malen plaatsgevonden.
- Het misbruik vond onder andere plaats in zijn eigen huis, waardoor zijn gevoel van veiligheid in ernstige mate werd geschaad.
- Het misbruik is verzoeker door vier personen op afzonderlijke tijdstippen en gelegenheden aangedaan.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

overweging compensatiecommissie

4.2 In het onderhavige geval is naar het oordeel van de Compensatiecommissie sprake van ‘uitzonderlijk misbruik’ als bedoeld in artikel 5 van de Compensatieregeling. In dergelijke gevallen, geldt niet -aldus de toelichting- de voorwaarde van het zonder gerede twijfel aanwezig zijn van een verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade.

4.3 Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende verzwarende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie in beginsel substantiële (vermogens) schade als gevolg van het misbruik voor de hand. Ook in die gevallen waarin sprake is van uitzonderlijk misbruik, dient evenwel de vermogensschade aan de hand van bewijsstukken in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

Verzoeker heeft welbewust twee keer op eigen verzoek telefonisch aan de Compensatiecommissie (Meldpunt) meegedeeld dat hij wenst af te zien van de mogelijkheid om vermogensschade nader te onderbouwen. Dit is ook vastgelegd in de brief van 13 oktober 2014 aan verzoeker en aan verweerders. Deze keuze wordt door de Compensatiecommissie uiteraard gerespecteerd. Dit leidt er evenwel toe dat toekenning van vermogensschade niet aan de orde kan zijn.

4.4 Uiteraard komt verzoeker, gelet op ernst, omvang en duur van het seksueel misbruik en het feit dat sprake is geweest van seksueel misbruik dat hem als tiener door vier personen is aangedaan, in aanmerking voor een substantiële vergoeding wegens immateriële schade. Verzoeker heeft decennialang het geheim van het seksueel misbruik niet met anderen kunnen bespreken. Hij is geconfronteerd geweest met fysieke en psychische klachten en gevoelens van schulden schaamte over hetgeen hem is aangedaan. Het seksueel misbruik heeft gevolgen (gehad) voor zijn privéleven en naar verzoeker stelt –maar dat is nu verzoeker heeft afgezien van een nadere onderbouwing, niet nader aannemelijk gemaakt- ook voor zijn werkzaam leven.

Waar verzoeker op bescherming en liefdevolle behandeling mocht rekenen op het Klein Seminarie, werd hij geconfronteerd met seksueel misbruik, dat -gezamenlijk beschouwd- als uitzonderlijk seksueel misbruik is aangemerkt. Bij het vaststellen van de toekenning van compensatie overweegt de Compensatiecommissie voorts dat de compensatie niet alleen bedoeld is voor min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.5 Alle feiten en omstandigheden afwegend, is de Compensatiecommissie van oordeel dat in totaal betaling van een bedrag van €50.000,- aan smartengeld (immateriële schadevergoeding) aan verzoeker geadviseerd moet worden.

4.6 Gelet op het aandeel in het misbruik dat valt onder de kerkelijke verantwoordelijkheid van de Lazaristen enerzijds en het aandeel in het misbruik dat valt onder de kerkelijke verantwoordelijkheid van het Aartsbisdom, komt het de Compensatiecommissie voor dat een verdeling, waarbij de Lazaristen €33.000,- betalen en het Aartsbisdom €17.000,- betaalt, een passende verdeling zou zijn.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert het binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- aan de Congregatie der Missie (Lazaristen) om een bedrag van €33.000,-- aan verzoeker te betalen, alsmede
- aan het Aartsbisdom Utrecht om een bedrag van aan verzoeker €17.000,-- te betalen

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 26/11/2014 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter